

HAYAT BÖYLEDİR İŞTE¹

Tarık BUĞRA

Tren o istasyonda bir dakika duruyordu. Gelirken gece geçmiştik; bu sefer ikindiden epey sonraydı.

Frenlerin gıcirtısı kesilmeden pencereyi açtım: İlerdeki vagonlardan birisine heybeli ve sepetli bir köylü bindi. Onun hayatını ve geldiği yeri bilmek isterdim. Köy, birkaç kilometre ilerdeki tepenin ardında olmalıydı. Bu, şu berbat yolun orada kayboluşundan belli...

Lokomotifin yanında duran lacivert elbiseli memur, su buharları içinde, rüyada gibi görünüyordu. İstasyonda ne başka bir insan, ne de bir eşya vardı. Görünürlerde ağaç da yoktu. Şu, karşıdaki çamlar müstesna. Saydım; tam 26 tane idiler: İnce, fakat çok yüksek ve koyu yeşil renkli tam yirmi altı çam ağacı... Dalları ta yukarıdan başlıyor ve böylece kümenin altında ferah, sakin ve rüyalı bir kıt'a meydana geliyordu.

Bir yaz ikindisi orada oturmak, uzakları ve uzaktakileri düşünmek hoş olmalıydı.

Düdük öttü. İleride, katar şefine selam duran istasyon memuru, lokomotifin büsbütün salıverdiği su buharları içinde büsbütün hayalleşti. Tren ağır ağır yürüdü. Çamlar geriye doğru kaydı. Tek katlı, uzun istasyon binası bize doğru ilerledi:

Önce, açık duran bir kapı; içeride masa, manipleler, şeritler; bir soba... Sonra, ince ve mor tel örgülü bir pencere, bir pencere daha. Ve... sen...

Sen o pencerede idin:

Odana sızan donuk ikindi aydınlığında beliren yalnız sendin; yalnız senin saçların, güzel yüzün, omuzların... İşte o kadar. Geri taraf **koyu kurşuni bir karanlığın sınırsız boşluğu içinde ve asırlarca ötede kaybolup gitmişti.**

Sen de kayboldun.

Tren hızını artırıyor: İstasyon memurunun önünden, bir sitem bakışı gibi bir anda geçtik.

Kocan odur değil mi?

Odandaki her şey **koyu kurşuni bir karanlığın sınırsız boşluğu içinde ve asırlarca ötede kaybolup gitmişti.**

Bu her akşam böyledir değil mi?

Sabah ne ise... öğeleri ne ise... fakat bu ikindi sonraları.

Hüzün ve tatlı ve dost bir duygudur; ama tren bırakmaz ki... Şu, her akşam bu saatte gelen ve bir dakika durduktan sonra; deli gibi sevilen, fakat sevmeyen bir erkek gibi, vahşi, kaba ve kayıtsız; fakat vahşeti, kabalığı, kayıtsızlığı arttıkça daha çok sevilen, bırakıp gittikçe daha çok bağlayan bir erkek gibi çekip giden tren. Bu tatlı ve dost duyguyu bırakmaz ki...

Bir ara gözlerimiz karşılaştı, değil mi? Ve sen benimle beraber kilometreler, kilometreler aştın; saçların omuzlarıma yayıldı ve benden, dinlemek istediğin, asla söyleyemeyeceğin şeyleri bana mırıldandın. Yalan mı?

¹ Tarık Buğra, "Hayat Böyledir İşte", *Çınaraltı*, S. 6, 21 Nisan 1948, s. 14; A.mlf., "Hayat Böyledir İşte", *Oğlumuz*, 1.bs., Ege Basımevi, İstanbul, 1949 içinde; A.mlf., "Hayat Böyledir İşte", *Bütün Eserleri 1: Yarın Diye Bir Şey Yoktur*, 5.bs., Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul, 1991, ss. 22-26.

Tren bir masal boşluğu içinde uçup gidiyor ve artık dışarıda her şey birbirine benziyor: Namaz vakti.

Sen namaza durdun mu? Kimin için, ne için dua edeceksin? Ah bunu bir bilsem.

Annen sağ mı?

Kasabanız uzakta mı? Sokağınız... ne hoştu. Hani, köşedeki evde oturan karayağız ilkokul öğretmeni... Sen onu istiyordun değil mi? O da sana bir tuhaf bakardı. Bu bakışlar bana kendi arzuların kadar yakındı. Hani bir gece, geç vakit ona pencereden kırmızı bir karanfil atmıştın. O, kahveden geliyordu ve sen uyumamış onu beklemiştin. Zaten bu bir o gece için değildi ki... Sen o zaman daha ufacıktın. Ama kırmızının ne demek olduğunu pekala biliyordun.

Babanın işleri hala düzelmedi mi? O dükkanda bir uğursuzluk var. Bu yüzden olanlar sana oldu; ilk kısımda... pek ucuza satıldın.

Ah o karayağız öğretmen!...

Görücüler, söz alma, şerbet, kına gecesi. O günler pek fena değildi: Herkes seninle ilgileniyor, her şey senin içinmiş gibi görünüyordu. Kumaşlar, eşyalar, altınlar ve.. kelimeler!

Ne uğultu idi o. Seni kendinden nasıl ayırmış, hatırasız, özleyişsiz, esefsiz bir hale getirmişti.

Fakat sonra? Sonra bir aylık izin bitti ve siz buraya geldiniz.

Hatıralar, özleyişler, esefler! Hele esefler! Onların insafsız ısrarı ile sen nasıl boğuştu?

Odalar bomboştu, duvarlar çırılçıplak, manzara dilsizdi. Belki Allahı, rahim ve şefik Allahı da kasabada kalmış zannediyordun.

Ve kocan...

Onun saçlarına, bakışlarına, gülüşlerine nasıl alıştın? Öpüşlerine nasıl alıştın? Bu yirmi küsur yıllık adamı yeni baştan nasıl inşa ettin?

Ve karayağız ilkokul öğretmenini nasıl unuttun? Onun kravatını, yürüyüşünü, bakışını nasıl unuttun?

Tren vahşi, gaddar ve serkeş naralarla uçuyor. Arzdan ayrılmak üzere gibi. Serin cam ve karanlık.

Kocanın önce saati hoşuna gitmiş olmalı. Sonra, belki de, maniplenin başındaki hali... veya kampana çalışı. Yoksa köylülerin onunla konuşurken aldıkları tavır mı?

İhtimal ilk defa güzel bir şubat öğlesi oturdunuz o çamlıkların altında.

Gökyüzü bulutsuzdu ve maviliği işte ancak, o kadar güzel olabilirdi. Sanki bu mavilik son değildi; ardında mutlaka, mutlaka bir şeyler olmalıydı, bir şey olmalıydı: Kopup gidenlerin ardından, omuz silkecek kuvveti veren bir şey olmalıydı.

Güneş aylardan beri ilk defa ısıtıyordu. Toprakta ve ağaçlarda bir uyanma vardı ve kolayca seziliyordu.

Her şey, yeni bir mevsimin eşiğindeydi, her şey kendi payına düşeni bekliyordu. Bütün mazi bu geleceği, gelmesi ne olduğu bilinmeden beklenilene hazırlamak için var olmuştu ve artık çok uzaktaydı, çok uzakta ve beyhudeydi.

O sana annesinden, babasından, kardeşlerinden bahsetti. Yanılıyor muyum? Hani en küçük kardeşi, çapkın yaramaz neler yaparmış değil mi? Sonra ağabeyi, şu üstegmen olanı “Yazın izin alabilirsek ona gideriz” demişti, değil mi?

O gün sen de ona sizinkilerden bahsetmiş olmalısın.

Sonra ikinci serinliği basınca içeri girmişsinizdir. Kocan treni uğurladıktan sonra, galiba hapşırarak dönmüştü. Soğuk algnlığı, kırgınlık gibi bir hal. Sen ona ıhlamur kaynattın.

Veya sen hastalandın: Ateşin yükseldi, sayıkladın, kendine geldikçe onu başucunda buldun. Elini alnına koyuyor, sana “Nasılsın?” diye soruyordu.

Sonra onun çoraplarını yamadın.

Ona, “İskarpinim pek fena oldu!” dedin.

Ve çocuk için bir takım bezler, eşyalar istedin. O erkek olmasını istiyordu... Sen de öyle.

Kız oldu ama siz gene de onu sevdiniz.

Artık kış geceleri, kocan marşandizi beklerken, kız mışıl mışıl uyurken, büyücek bir istasyona, hatta bir gara atanma imkanlarından söz ediyor, terfi zamanına kaç ay kaldığını hesaplıyorsunuz. Hiç olmazsa ilkokulu olan bir yere, şu eylülde önce taşınsanız. Bu da bir mesele. Kızı okutalım diyorsun. Fakat kocan bunu pek umursamıyor ve “Kız değil mi?” diyor olmalı. Ne bilsin o, karayağız ilkokul öğretmenini.

Karayağız ilkokul öğretmeni mi? Yoksa onu sen de mi unuttun? Öyle ya, sen atama emrinin bu kadar gecikmesine ne bakıyorsun. Yıllar su gibi akıyor; o günler ne kadar geride kaldı. Artık o günlere ait olan her şey hayal meyal geliyor insana: Annen, baban, kasabanız, sokağınız, çocukluk arkadaşları ve... yok canım sen de.